

Pleonazm i tautologia - co to takiego?

Pleonazm to fachowe określenie związku wyrazowego, w którym jedna część wypowiedzi zawiera te same treści, które występują w drugiej części. Czasami więc lepiej pójść na skróty i mówić prościej, ale poprawnie.

Pleonazmy - takie wredne paskudztwa, śmieci językowe, nazywane "masłem maślanym".

wracać z powrotem
cofać do tyłu
niemniej jednak
tylko i wyłącznie
prezent za darmo
pełny komplet
trwać nadal
efekt końcowy
sam jeden
lub ewentualnie
bo dlatego, że
kontynuować dalej
dzień dzisiejszy
dalsze konsekwencje
miesiąc czasu
fakt autentyczny
prawdziwe fakty
geneza powstania
akwen wodny
ja osobiście
pierwszy debiut
ostatnie metry finiszowe
wspólnie razem

zobaczyć naocznie
import z zagranicy
eksport za granicę
dosłowny cytat
poprawić się na lepsze
adres zamieszkania
przedostatni od końca
plus dodatkowo
mandat karny
realna rzeczywistość
miasto Wrocław
godzina czasu
pierwszy prototyp
stuletnia rocznica
nałogowy alkoholik
dwa bliźniaki
kopia oryginału

Może ktoś coś dorzuci?
Teresa Śmiałkowska

"Słownik polsko@polski"

Czym są tautologie?

To też zbędne powtórzenia, ale relacja między wyrazami jest najczęściej współrzędna, a nie jak w przypadku pleonazmów – nadrzędno-podrzędna. Prościej mówiąc – są to sformułowania takie jak:

- stan i kondycja
- i jeszcze na dodatek
- siła i moc
- suwerenność i niezawisłość
- odwaga i męstwo
- najlepszy i optymalny

Wyrazy o tym samym znaczeniu występują obok siebie. Zupełnie niepotrzebnie. **Tautologie**, podobnie jak pleonazm, to także błędy stylistyczne. **Jak ich uniknąć?** Przede wszystkim najpierw należy zastanowić się nad tym, co zamierzamy powiedzieć. Jeśli wydaje nam się, że dodatkowe określenia wzbogacają nasz język, najpierw przemyślmy, czy nie powielimy tego, co już wyraziliśmy.

Przykładów tego typu błędów dostarczają materiały propagandowe i marketingowe, np.:

siła i moc,

suwerenność i niezawisłość,

odwaga i męstwo,

geneza i pochodzenie (geneza to pochodzenie),

najlepszy, a zarazem optymalny (optymalny znaczy najlepszy, o czym wielu zapomina),

piękne, ładne ząbki,

nastąpił zgon i uszkodzony zmarł (gdyby swój zgon przeżył, to chyba przewyższyłby tym dokonaniem wszystkie cuda biblijne).

We wszystkich tych zestawieniach z jednego z wyrazów należałoby zrezygnować, gdyż powtarza on tylko treść drugiego.